

# زندگی دوزخیان

(برگرفته از کتاب هشت و دوزخ)

محمدی اری شهری

www.ketab.ir

سرشناسه : محمدی ری شهری - محمد، ۱۳۲۵  
عنوان و نام پدیدآور: زندگی دوزخیان (بر گرفته از کتاب بهشت و دوزخ) /  
محمد محمدی ری شهری، با همکاری سید رسول موسوی؛ مترجم حمیدرضا شیخی؛  
گزینش مرتضی خوش نصیب  
مشخصات نشر: قم: موسسه علمی - فرهنگی دارالحدیث، سازمان چاپ و نشر،  
۱۳۹۲.

مشخصات ظاهری: ۱۴۱ ص.

ISBN: 978 - 964 - ۱۱۳ - 84 - 9

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: در باب اضرب گنده کتاب (بهشت و دوزخ) تالیف مؤلف است.

موضوع: دوزخ - احادیث

موضوع: دوزخ -- جنبه های قرآنی

شناسه افزوده: موسوی، سید رسول، ۱۳۴۲

شناسه افزوده: شیخی، حمیدرضا، مترجم

شناسه افزوده: خوش نصیب، مرتضی، ۱۳۴۲ - گردآورنده

رده بندی کنگره: ۱۳۹۴ ز ۲۸ م / ۶۵ / ۲۲۱، ۶۵

رده بندی دیویی: ۲۹۷ / ۴۴

شماره کتاب شناسی ملی: ۳۹۳۵۹۸۹



## زندگی دوزخیان (برگرفته از کتاب بهشت و دوزخ)

محمد محمدی ری شهری

همکار: سید رسول موسوی

مترجم: حمیدرضا شیخی

گزینش: مرتضی خوش نصیب

تحقیق: پژوهشکده علوم و معارف حدیث

دین نهاد سنجی غیوری

نمونه‌خوان: محمود سپاسی، علینقی نگران، محمدعلی دباغی

محل آرا: دارالحدیث جیلوند

خوش نویس: حرم فرزانه

ناشر: سازمان چاپ و نشر دارالحدیث

چاپ: اول / ۱۱۳۳

چاپخانه: دارالحدیث

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۵۵۰۰ تومان



دفتر مرکزی: قم، میدان شهدا، خیابان معلم، پلاک ۱۲۵، تلفن: ۳۷۷۴۰۵۲۳ -

۰۲۵ / فاکس: ۳۷۷۴۰۵۷۱ - ۰۲۵ / ص.پ: ۳۷۱۸۵، ۴۴۶

نمایشگاه دائمی علوم حدیث (قم، خیابان معلم) تلفن: ۳۷۷۴۰۵۴۵ - ۰۲۵

فروشگاه شماره «۲» (قم، خیابان معلم، مجتمع ناشران، طبقه ۳ کف پلاک

۲۹) تلفن: ۳۷۸۴۲۳۰۹ - ۰۲۵ / ۳۷۸۴۲۳۱۰ - ۰۲۵

فروشگاه شماره «۳» (شهر ری، حرم حضرت عبدالعظیم حسنی) تلفن: ۵۵۹۵۲۸۶۲ - ۰۲۱

شرقی (۷) تلفن: ۵۵۹۵۲۸۶۲ - ۰۲۱

فروشگاه شماره «۴» (شهر ری، حرم حضرت عبدالعظیم حسنی) تلفن: ۵۱۲۲۴۴۹۳ - ۰۲۱

جنوبی (۷) تلفن: ۵۱۲۲۴۴۹۳ - ۰۲۱

<http://darolhadith.ir>

[darolhadith.20@gmail.com](mailto:darolhadith.20@gmail.com) ISBN:978-964-493-842-9

\*کلیه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.



# فهرست اجمالی

۷	پیش‌گفتار
۱۰	آمد
۲۳	فصل یکم: نام‌های دوزخ
۳۱	فصل دوم: آتش جهنم
۳۳	فصل سوم: سردار دوزخ جهنم
۳۸	فصل چهارم: سوزن بر یادگاران از جهنم و پناه بردن از آن به خدا
۴۳	فصل پنجم: ویژگی‌های جهنم
۵۷	فصل ششم: دردهای رومی در جهنم
۶۱	فصل هفتم: ویژگی‌های اهل آتش
۶۵	فصل هشتم: زندگی اهل آتش
۷۰	فصل نهم: احوال دوزخیان
۷۷	فصل دهم: آنچه موجب دوزخی شدن می‌شود
۹۸	فصل یازدهم: موانع رفتن به دوزخ
۱۰۰	فصل دوازدهم: نظام دوزخ
۱۲۱	فصل سیزدهم: گروهی از وعده داده شدگان به آتش
۱۳۵	فهرست تفصیلی

## پیش‌نقار

﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَسْطًا ذَلِكَ ظَنُّ الَّذِينَ كَفَرُوا فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ النَّارِ﴾ أم  
نَحْنُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ  
فِي الْأَرْضِ أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ؟<sup>۱</sup>

اندیشه خداجویان بر فرق بر سر گز بر نمی‌تابد که چرخش آفرینش را با آن دقت و عظمت و سفید شدن بر مدار عبث‌گرایی و بیهودگی ببینند. آنان که از این منظر به جهان می‌نگرند هماره بر آن‌اند تا جایگاه و نقش و رسالت خویش را در گردونهٔ هدفمند هستی بیابند. راهی که در اقیانوس خلقت، زورق جان آدمی را به ساحل نجات و رستگاری می‌رساند. همان مقصد مقصود که در آیهٔ «یا حیاتی» آن را بهشت نامیده‌اند. منزلگاه کسانی که هدفمندی نظام آفرینش را باور داشته و در عمل، به آن پای‌بنداند. در مقابل، آنان که در جهان جز لهُو و لعب و خوشگذرانی هیچ نمی‌شناسند و جز

۱. ص: آیهٔ ۲۷ و ۲۸: ﴿مَا آسَمَانَ وَ زَمِينَ وَ آنچه را میان آنهاست بیهوده نیافریدیم. این گمان کافران است. وای بر کافران از آتش (دوزخ)!﴾ آیا کسانی را که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند همچون مفسدان در زمین قرار می‌دهیم، یا پرهیزگاران را همچون فاجران؟ ۱۴.

خاکبازی‌های کودکانه در کوجه‌های زندگی، اندیشه‌ای در سر ندارند، مقصدشان خواه نا خواه جایی است که دوزخ خوانده می‌شود. دوزخ بیش از آن که کیفر اینان باشد، انتخاب آنهاست. انتخابی بر پایه باطل‌گرایی و پوچ و بی‌هدف شمردن دستگاه آفرینش. بر این اساس است که قرآن کریم عذاب دوزخ را نقطه مقابل هدفمند داشتن خلقت آسمان‌ها و زمین قرار می‌دهد و از زبان انسان‌های شایسته، و برای ایمن ماندن از ناهدفمندی در زندگی چنین می‌نویسد:

﴿رَأَيْتُمَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَطْلًا تُبْخَنَكُ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ﴾<sup>۱</sup>  
 ای منزه! اینها را بی‌هدف و بی‌فایده آفریدی! تو منزهی! ما را از عذاب آتش - منصرف فرما! ﴿

### زندگی دوزخیان

با هدف‌آشنایی عمیق‌تر خوانندگان گرامی، با زندگی انسان در جهان آخرت، در بهار سال ۱۳۸۹ ش کتابی با عنوان «زندگی دوزخیان» به همراه قرآن و حدیث، با همکاری پژوهشگران پژوهش‌های علوم و معارف حدیث تألیف و به خوانندگان گرامی تقدیم شد. این کتاب با بهره‌گیری از مجموعه‌ای از آیات و احادیث، در دو بخش «زندگی دوزخیان» و «دوزخ» سامان یافته است. مفضل و مبسوط بودن کتاب، زمینه‌آرائه دو گزیده از دو بخش یاد شده به صورت دو کتاب همراه و مستقل از یکدیگر را فراهم آورد. به دنبال انتشار گزیده بخش نخست با عنوان «زندگی بهشتیان»، هم‌اکنون گزیده بخش دوم نیز

۱. آل عمران: آیه ۱۹۱.

با نام «زندگی دوزخیان» فراهم آمده تا پس از نشر، در اختیار علاقه‌مندان قرار گیرد. این اثر نیز به سان آن دیگری مرهون تلاش فاضل ارجمند جناب آقای مرتضی خوش‌نصیب است. از حسن سلیقه ایشان در گزینش مناسب‌ترین آیات و احادیث کتاب سپاسگزاری می‌کنم و نیز از تمامی همکارانی که در شکل‌گیری و سامان بخشی این اثر مرا یاری داده‌اند بویژه فاضل گران قدر، جناب آقای سید رسول موسوی که عهده دار گردآوری و تنظیم اولیه متن کتاب بوده و نیز مترجم توانا جناب آقای حمیدرضا شیخی که با بیان فارسی کتاب ایفای نقش کرده است. از خداوند متعال برای تمامی دست‌اندرکاران، پاداشی درخور فضلش مسئلت دارم.

محمد محمدی ری شهری

۱۳ مرداد ۱۳۹۴

WWW.KELOOBI.COM

## فهرست تفصیلی

۷	پیش‌گفتار
۸	زندگی دوزخیان
۱۰	درآمد
۱۰	حکمت خلقت دوزخ
۱۱	انواع کیفرها
۱۱	۱. کیفرهای قانونی (قراردادی)
۱۱	۲. کیفرهای تکوینی دنیوی
۱۲	۳. کیفرهای تکوینی اخروی
۱۲	یک. رابطه کشت و درو
۱۴	دو. رابطه ظاهر و باطن یا تجسم اعمال
۱۴	الف - پیش فرستادن و پس گرفتن عمل
۱۵	ب - حاضر یافتن عمل
۱۶	ج - دیدن عمل
۱۶	د - جزا، چیزی جز عمل نیست
۱۸	ه - همراهی همیشگی عمل
۲۳	فصل یکم: نام‌های دوزخ
۲۳	۱/۱ آتش



۲۴	جهنم	۲/۱
۲۵	جَحِيم (آتش فروخته)	۳/۱
۲۵	سعیر (آتش پرشراره)	۴/۱
۲۶	حَطَمَه (آتش متلاشی کننده)	۵/۱
۲۷	سَقَر (آتش ذوب کننده)	۶/۱
۲۸	لُظَى (آتش زبانه کیش)	۷/۱
۲۹	هاویه (سیاه چال)	۸/۱
۳۰	سَجِين (زندان ابدی)	۹/۱
۳۱	فصل دوم: آفرینش آتش جهنم	
۳۱	حکمت آفرینش جهنم	۱/۲
۳۱	جهنم، هم‌کنون آفریده شده است	۲/۲
۳۳	فصل سوم: هشدار دوازدهم	
۳۳	هشدار خدا	۱/۳
۳۴	هشدار پیامبر ﷺ	۲/۳
۳۶	هشدار امام علی <small>علیه السلام</small>	۳/۳
۳۸	فصل چهارم: تشویق به یاد کردن از جهنم و پرهیز از آن به خدا	
۳۸	یاد جهنم	۱/۴
۳۹	پناه جستن به خدا از آتش	۲/۴
۳۹	فریادخواهی از آتش	۳/۴
۴۳	فصل پنجم: ویژگی‌های جهنم	
۴۳	درهای جهنم و طبقه‌های آن	۱/۵
۴۴	سوخت جهنم	۲/۵
۴۶	گرمای جهنم	۳/۵
۴۷	سیاهی جهنم	۴/۵

۴۷	سرایرده جهنم	۵/۵
۴۹	باد سوزان جهنم	۶/۵
۴۹	گرزهای جهنم	۷/۵
۵۱	زنجیرهای جهنم	۸/۵
۵۱	سگ‌های جهنم	۹/۵
۵۲	زبانۀ جهنم	۱۰/۵
۵۳	شراره جهنم	۱۱/۵
۵۳	بختان جهنم	۱۲/۵
۵۴	قر جهنم	۱۳/۵
۵۵	سنگ جهنم	۱۴/۵
۵۵	آگاسی جهنم	۱۵/۵
۵۶	خروش جهنم	۱۶/۵
۵۷	فصل ششم: دردهای روحی در آتش	
۵۷	خواری بسیار	۱/۶
۵۸	اندوه پایدار	۲/۶
۵۸	افسوس بسیار	۳/۶
۵۹	آتش جدایی	۴/۶
۶۱	فصل هفتم: ویژگی‌های اهل آتش	
۶۱	زشتی چهره	۱/۷
۶۲	سیاهی چهره	۲/۷
۶۲	پوست انداختن	۳/۷
۶۳	کوری و گنگی و کری	۴/۷
۶۵	فصل هشتم: زندگی اهل آتش	
۶۵	پوشاک آنان	۱/۸

۶۶ ..... خوراک آنان ۲/۸

۶۷ ..... نوشیدنی آنان ۳/۸

۶۸ ..... هم‌بند آنان ۴/۸

۶۸ ..... زندگی آنان ۵/۸

۷۰ ..... فصل نهم: احوال دوزخیان

۷۰ ..... احتجاج نگهبانان جهنم بر دوزخیان ۱/۹

۷۱ ..... گواهی عضوهای بدن اهل آتش بر ضد آنها ۲/۹

۷۲ ..... درخواست آب و غذا ۳/۹

۷۳ ..... ستیزه‌گری شدید ۴/۹

۷۵ ..... زوبان‌رهایی، به چند به قیمت فدا شدن همه دارایی ۵/۹

۷۶ ..... ارزو و مرغ ۶/۹

۷۷ ..... فصل دهم: آنچه موجب دوزخ شدن می‌شود

۷۷ ..... غفلت ۱/۱۰

۷۸ ..... خود بزرگ‌بینی (استکبار، تکبر) ۲/۱۰

۷۹ ..... کفر ۳/۱۰

۸۰ ..... شرک ۴/۱۰

۸۱ ..... دورویی (نفاق) ۵/۱۰

۸۱ ..... ستم ۶/۱۰

۸۲ ..... گرایش به ستمگر ۷/۱۰

۸۳ ..... تجاوز ۸/۱۰

۸۴ ..... هرزگی ۹/۱۰

۸۴ ..... دوستی کردن با دشمنان خدا ۱۰/۱۰

۸۶ ..... بدعت نهادن در دین ۱۱/۱۰

۸۶ ..... مخالفت با اهل بیت علیهم‌السلام ۱۲/۱۰

۸۷	نافرمانی از خدا و پیامبر ﷺ	۱۳ / ۱۰
۸۷	بسیاری گناهان	۱۴ / ۱۰
۸۸	کشتن مؤمن	۱۵ / ۱۰
۸۹	سنگ دلی	۱۶ / ۱۰
۸۹	خوردن مال یتیم	۱۷ / ۱۰
۹۰	رباخواری	۱۸ / ۱۰
۹۱	ترک نماز	۱۹ / ۱۰
۹۲	هم‌سرانی	۲۰ / ۱۰
۹۳	نهیتم زدن به زنان پاک‌دامن	۲۱ / ۱۰
۹۳	بد اخلاقی	۲۲ / ۱۰
۹۴	سیسواری	۲۳ / ۱۰
۹۴	آزار رساندن	۲۴ / ۱۰
۹۵	غیبت	۲۵ / ۱۰
۹۵	خودداری از تأمین نیاز مؤمن	۲۶ / ۱۰
۹۶	آرایش زن برای مرد بیگانه	۲۷ / ۱۰
۹۶	قطع رابطه با خویشاوندان	۲۸ / ۱۰
۹۷	مهار نکردن زبان	۲۹ / ۱۰

فصل یازدهم: موانع رفتن به دوزخ

۹۸	ایمان	۱ / ۱۱
۱۰۰	ولایت اهل بیت علیهم‌السلام	۲ / ۱۱
۱۰۰	پرهیزگاری	۳ / ۱۱
۱۰۱	توبه و آمرزش خواهی	۴ / ۱۱
۱۰۲	ترس از خدا	۵ / ۱۱
۱۰۲	محبت خدا	۶ / ۱۱

۱۰۳	فرمانبری از خدا	۷/۱۱
۱۰۴	خوش خوئی	۸/۱۱
۱۰۴	فرو خوردن خشم	۹/۱۱
۱۰۴	دفاع از آبروی مؤمن	۱۰/۱۱
۱۰۵	نماز	۱۱/۱۱
۱۰۵	روزه	۱۲/۱۱
۱۰۶	انفاق کردن	۱۳/۱۱
۱۰۶	جهاد کردن	۱۴/۱۱
۱۰۷	آباد کردن معاد	۱۵/۱۱
۱۰۷	آموختن دانش	۱۶/۱۱
۱۰۸	صلوات فرستادن بر پیامبر ﷺ	۱۷/۱۱
۱۰۸	زیارت قبور اهل بیت علیهم السلام	۱۸/۱۱
۱۰۸	نیکی به پدر و مادر	۱۹/۱۱
۱۰۹	گرامیداشت به والدین	۲۰/۱۱
۱۰۹	کمک به ناتوان	۲۱/۱۱
۱۱۰	فصل دوازدهم: نظام دوزخ	
۱۱۰	ورود به دوزخ و خروج از آن	۱/۱۲
۱۱۲	چگونگی روانه ساختن بزهکاران به سوی دوزخ	۲/۱۲
۱۱۴	نخستین کسی که وارد آتش می شود	۳/۱۲
۱۱۴	آنان که سخت ترین عذاب را دارند	۴/۱۲
۱۱۶	کسانی که دو چندان عذاب می شوند	۵/۱۲
۱۱۷	کسانی که عذابشان تخفیف می یابد	۶/۱۲
۱۱۸	آنان که دوزخیان، از دستشان آزار می کشند!	۷/۱۲
۱۱۹	کم عذاب ترین مردم	۸/۱۲

فهرست تفصیلی ..... ۱۴۱

۹ / ۱۲ طبقات آتش ..... ۱۲۰

۱۰ / ۱۲ کسانی که در آتش، جاویدان‌اند ..... ۱۲۰

۱۱ / ۱۲ کسانی که از آتش خارج می‌شوند ..... ۱۲۲

فصل سیزدهم: گروهی از وعده داده شدگان به آتش ..... ۱۲۴

۱ / ۱۳ شیطان و پیروانش ..... ۱۲۴

۲ / ۱۳ فرعونیان ..... ۱۲۵

۳ / ۱۳ همسران نوح و لوط ..... ۱۲۷

۴ / ۱۳ ابوسب و همسرش ..... ۱۲۷

۵ / ۱۳ ولید بن مغیره ..... ۱۲۸

۶ / ۱۳ عاص بن وائل بن هشام ..... ۱۳۰

۷ / ۱۳ عمرو بن عاص ..... ۱۳۱

۸ / ۱۳ قاتل امیر مؤمنان علیه السلام ..... ۱۳۲

۹ / ۱۳ قاتل امام حسین علیه السلام ..... ۱۳۳